

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
21/3444 - 19

Saksbeh.:
Inge Haraldstad

Dato:
22.11.2021

Høringssvar fra Oslo kommune: Høring - forslag om endringer i sameloven (samelovens språkregler)

Det vises til høringsbrev av 13.08.2021, vedlagt høringsnotat, fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, samt til påfølgende kontakt med departementet hvor Oslo kommune fikk forlenget høringsfristen til 22.11.2021. Oslo kommunes høringsuttalelse er avgitt av byrådet.

Oslo kommunes høringsuttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høring av 13.08.2021
Forslag om endringer i sameloven (samelovens språkregler):

Forslaget til endringer i samelovens språkregler er en oppfølging av NOU 2016:18 *Hjertespråket*, som Oslo kommune ga høringsuttalelse til.

Departementets høringsnotat omhandler blant annet:

- Hvordan forvaltningsområdet for samisk språk skal organiseres
- Hvilken plikt det offentlige skal ha til å besvare henvendelser på samisk
- Offentlige organers plikt til å informere om retten til å benytte samisk
- Hvilke offentlige organ som er ansvarlige for å oversette informasjon til samisk
- Likestilling av samisk språk i kommuneadministrasjonen.

Av sentrale forslag til endringer er:

1. Det foreslås en samisk språkområdeordning med tre kommunekategorier; språkutviklingskommuner, språkvitaliseringskommuner og bykommuner med særlig ansvar for samiske språk.
2. Det ønskes høringsinstansens syn på to alternative forslag til regulering av retten til svar på samisk i språkutviklingskommuner og bykommuner med særlig ansvar for samiske språk.

I tillegg til ovennevnte forslag til endringer er det en rekke forslag til endringer i sameloven og annen lovgivning. I hovedsak er dette forslag til endringer av teknisk art som følger av de sentrale endringene og tidligere endringer i særlover.

Inndeling av samisk språkområde:

I forslag til § 3-3 i loven foreslås det å erstatte forvaltningsområdet for samisk språk, med en språkområdeordning hvor kommunene som inngår i forvaltningsområdet i dag, kategoriseres i henholdsvis språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner, avhengig av hva som er situasjonen for språket i den enkelte kommune.

I tillegg foreslås en egen kategori for byer som skal ha særskilt ansvar for samiske språk. Byene som foreslås å kan inngå i denne kategorien er Trondheim, Tromsø, Bodø og Oslo. En slik ordning vil bl.a. bidra til at det blir lettere for kommuner med en samisk befolkning å ta initiativ til innlemmelse i det samiske språkområdet.

Det foreslås også at de ulike kategoriene av språkkommuner skal ha noe ulike forpliktelser, blant annet når det gjelder rett til opplæring på samisk, offentlig informasjon på samisk, rett til svar på samiske språk og krav til at samisk i kommunal forvaltning skal være likestilt med norsk.

Oslo kommune vurderer endringene som foreslås i § 3-1 a og §3-3 som de mest sentrale i høringen. Kommunen avgrensner høringen derfor til disse bestemmelsene.

Oslo kommune støtter på generelt grunnlag departementets forslag om en ordning med tre kommunekategorier: språkutviklingskommuner, språkvitaliseringskommuner og bykommuner med særlig ansvar for samiske språk, forutsatt at kommunen selv beslutter om den vil søke om innlemmelse.

For øvrig vises det til Oslo kommunes høringsuttalelse til NOU 2016:18 *Hjertespråket* hvor det står følgende:

«Forslaget om at Oslo skal bli en storbykommune med et særlig ansvar for samisk språk, går etter kommunens syn for langt og det anses som lite naturlig at kommunen skal ha et slikt særskilt ansvar med de forpliktelser forslaget legger opp til. Oslo kommune støtter ikke forslaget.»

Vedrørende forslag til regulering av retten til svar på samisk i bykommuner med særlig ansvar for samiske språk:

Det foreslås 2 alternative utkast til § 3-3 *Rett til svar på samisk*:

Alternativ 1: Valgfritt for bykommuner å tilby rett til skriftlig og muntlig svar

«Kommuner som søker innlemmelse i det samiske språkområdet som bykommune med særlig ansvar for samiske språk, skal i forbindelse med søknad om innlemmelse, vurdere om kommunens offentlige organer skal gi svar på samisk dersom organet mottar skriftlige eller muntlige henvendelser på samisk.»

Alternativ 2: Rett til muntlig svar på samisk i nye bykommuner slik kommunen bestemmer

«Språkvitaliseringskommuner og bykommuner med særlig ansvar for samiske språk, som innlemmes etter at ny språkområdeordning trer i kraft, skal treffe avgjørelse om hvilke av kommunens egne offentlige organer som skal tilby muntlig svar på samisk og på hvilken måte muntlig svar skal tilbys.»

Alternativ 1 innebærer i korte trekk at bykommuner skal kunne velge fritt om rett til svar på samisk skal gjelde i kommunen eller ikke. Valgfriheten vil gjelde både skriftlige og muntlige svar. Alternativ 2 innebærer at kommunene pålegges å vurdere i hvilke kommunale tjenestetilbud kommunen skal tilby muntlig svar på samisk. Departementet viser her bl.a. til at behovet for svar på samisk kan være viktigere innenfor noen forvaltningsområder enn andre.

Oslo kommune støtter ovennevnte alternativ 1 for bykommuner som innebærer at det vil være valgfritt å tilby rett til skriftlig og muntlig svar på samisk. Storbyene har et omfattende tjenestetilbud. Det er også viktig å kunne ha nødvendig lokalt selvstyre. En slik bestemmelse vil i større grad kunne gi grunnlag for at kommuner vil kunne vurdere å søke innlemmelse. Alternativet innebærer som departementet også anfører (s. 25) at «Forslaget forventes derfor ikke å legge en ny byrde på bykommunene, men kan øke kommunens bevissthet om betydningen av retten til svar på samisk.»

Rekruttering:

Oslo kommune er opptatt av å styrke og videreutvikle tilbudet til den samiske befolkningen i Oslo. Kommunen inngikk i 2016 en egen samarbeidserklæring med Sametinget som bl.a. omhandler ulike deler av kommunens tjenestetilbud.

For Oslo kommune er det viktig å kunne sikre nødvendig samiskspråklig kompetanse. Kommunen ser det som ønskelig at staten, i samarbeid med Sametinget, kunne ta et større ansvar i arbeidet med å rekruttere samisktalende personell til utdanninger som arbeider med samisktalende brukergrupper. Kommunen har bl.a. utfordringer med å rekruttere kvalifiserte samisklærere. For å kunne sikre tilstrekkelig rekruttering av samiskspråklig personell innenfor ulike yrkesgrupper og sektorer vil det kunne ha stor betydning at det etableres et samisk studietilbud på universitets/høgskolenivå i regionen.

Økonomi:

Oslo kommune legger til grunn at økte kostnader for kommunen som følge av kommende endringer i sameloven kompenseres fullt ut i tråd med vanlig praksis.

Med vennlig hilsen

Hege Sevatdal
konstituert kommunaldirektør

Ole Christian Melhus
seksjonssjef